Ч. 58 (11.026). Львів, середа 16 березня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Задля національної оборони.

Організація живих сил нації. — Організація фізичних кордонів. — Значіння природних границь.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 6. березня 1927.

I.

Цими днями увага Франції зосереджена на питаннях національної оборони.

Повертаються питання ці біля двох завдань, що вяжуться з собою й доповняють себе взаїмно: завдання охорони границь, у даному разі сухопутних, і завдання організації живої збройної сили Франції.

Одно й друге завдання, хоча й було розглядане й студіоване вже від років, трохи не від самого кінця війни, то пекучим і актуальним сталося — який парадокс! — тільки від політики замирення Франції з Німеччиною, звязаної з Льокарном, Туарі, тощо. Політика ця поставила на чергу дня неминучість прискореної евакуації лівого берегу Рену.

Поки французькі війська стоять над Реном, нема Франції потреби надмірно журитися німецькою небезпекою. Мимо літаків і далекострільних гармат Рен уже самий собою становить могучу охорону Франції перед наступаючими від сходу Німцями. До тогож, держачи лівий беріг Рену, французькі війська держать під дулами своїх гармат головний арсенал Німеччини, себто головну полосу німецької великої індустрії. Тай нарешті: поки французькі війська стоять над Реном, у німецькій країні, доти полем битви і неминучої руїни мусїла би бути передовсім якраз ця богата й цвитуча німецька країна — обставина, після досвідів з руйнацією північно-східної Франції 1914—1918 рр., мало приваблива навіть найбільш во йовничому німцеві.

Одначе окупація Надренщини повинна би покінчитися — в дусі Льокарна — як найскорше; а колиб не покінчилася швидко й „передчасно", то і так прийшов би їй кінець через несповна десять років, себто 1937 р., відповідно постановам Версайського мира. Так чи сяк, а решінець уже недовгий, і Франції треба швидко готовитися захищати національну територію своїми власними силами — людськими й земельними.

Киньмо оком на одно і друге, себто на задуману французьким штабом реорганізацію живих сил нації і реорганізацію фізичних засобів французької границі. Одно і друге цікаве не для самих тільки безпосередньо інтересованих, тобто Французів, німців і італійців.

II.

Передовсім: військова реорганізація народу.

Від кількох днів ведуться в палаті послів і завтра мабуть покінчаться наради над новим військовим законом. Зміст закону цього, як і зміст нарад цих, краще всіх соціольогічних і історіософічних розвідок показує нам деякі сущні підвалини преславного новітнього „поступу", демократії, соціялізму та інших придбань тієї категорії. Коли в давних, відсталих часах старого режиму війну робило кілька або кількадесять тисяч шляхтичів і затяжних вояків, (дрібний, незначний процент людности), то від проголошення Великою Революцією незабутнього гасла загального ополчення воєнна мобілізація втягає під ніж щораз то ширші маси „людського матеріялу". В останній війні бачили ми, здавалося, вже й вершок можливости в доставі й консумції гарматного мяса. Одначе показується, що — ні. Будуча війна буде ще поступовіша: мобілізовані будуть нетільки підростки, молодці, мужі і старці до віку можливо як найпізнішого, а таки всі жителі країни, без ріжниці віку й полу. То буде повна й безвиїмкова мобілізація цілого матеріялу людського, мілітаризація всього — людей і річей.

Девятнацятий вік чванився науковими і промисловими винаходами, і думав, що ними володітиме людина над всесвітом краще забезпечена; двацятий вік раптом помічає, що людина сталася рабом винаходів, якими вона так гордилася. Поступ, бачимо, що найменше сумнівний.

Соціялісти, голосуючи за військовим предложенням, потішаються, що така організація цілого народу веде з собою поширення функцій держави, значить, іде на зустріч оконечному „ідеалові" — соціялізації. Дуже підозріла й сумнівної вартости розрада! Держава мовляв, усе бере в свої руки — яке щастя! Але в дійсности ціла нація, поставлена до розпорядимости „державі", була би тільки неповоротною масою, якби не було шефів, вагажків, проволирів, командантів, здатних установити єрархію, субординацію й слухняність і підчинити своїй волі й свойому розумінню потреб — масу людського матеріялу. Держава — абстракт, і тільки романтична уява може вважати „державу" за здатну доконати таких діл, які можуть доконатися єдино тільки одиницями, здібними й компетентними. Самовлада Наполеонського типу або оліґархія більшовицького типу, одна й друга заперечення демократичного „ідеалу", — оце мета новітнього „поступу", мета, правда, небажана, та проте мабуть неминуча.

III.

Щодо організації фізичних границь Франції стояли тут проти себе дві суперечні теорії. Одна, основана на досвідах останньої війни, домагалася, щоб заздалегідь, уже підчас мира викопати від моря аж до швайцарської границі, цілу безперервну систему закопів (траншей), закріпити закопи бетонами й удержувати їх завсіди готовими дати захист обороцям перед наступаючим із сходу ворогом. Друга теорія відкидала безперервність бетонованих закопів, а натомість домагалася побудування здовж границі, цілого ряду могучих фортифікацій, замкнених у собі, а поміж ними хотіла доцільно заложити систему заязкових матеріялів (залізниць, телефонів, складів кільчастого дроту, тощо), які позволили би швидко зорґанізувати оборону відповідно рухам наступу.

Найвища воєнна Рада склала обі ці теорії в одну й одноголосно приняла синтетичний плян, гнучкий і змінчивий відповідно географічним, господарським, лучбовим і ін. обставинам даної околиці. Виконання пляну того вимагатиме богатьох років і ще більше міліярдів коштів. Та здійснення цього укріплення границі дасть, кажуть, забезпеку проти всіх воєнних рисків...

Забезпечення французької границі супроти Італії безмірно лекше ніж супроти Німеччини: Італію ділить від Франції природна границя, ідеально вигідна, границя Альп, безперервна, знаменитими фізичними заборолами заосмотрена. Німецька границя, хоча й не зовсім позбавлена природних заборол, то таки далеко менше безпечна; немає там тяглости в системі річній ні гірській, а й гори там (Нюрайські і Арденські) куди слабші з охоронного погляду від гір Альпейських. У виробленім пляні оборони Франції Найвища воєнна Рада, зложена з маршалів і найчільніших стратегів Франції, сконстатувала зайвий раз (і проти всіх сумнівів) першорядну стратегічну вагу природних границь держави.

В. Левицький.

На вершинах.

Василь Порайко народнім комісарем юстиції і ґенеральним прокурором УСРР.

В харківському уряді наступили глибокі і далекосягли зміни. Повнота влади перейшла в руки голови тимчасового галицького радянського уряду з р. 1920 В. Затонського, який, як керманич Робітничо-Селянської Інспекції став фактичним диктатором Рад. України. Це становище розтягається на уряд (державний контрольор). Одночасно є він головою Центр. Контрольної Комісії в партії (КП(б)У.) Обєднання цеї двоєдинної влади в руках Затонського, довіренника московського центра, є такою важливою і глибоко-замітною подією, що ніодин український громадянин не може байдуже пройти мимо неї. Затонський відомий й ширшим галицьким колам з рр. 1919—20. Більшовик „старого видання", був він „кнутом" і „ґільотиною" революції, особливо безсердечно розправлявся з українськими національно- незалежницькими елементами. Та не виявляв він поблажливости й у відношені до українських соціялістичних, навіть комуністично настроєних елементів, скоро ті намагалися обороняти як не самостійність, то хоч принижену рівноряднїсть „самостійної" української радянської републики (перед повстанням Рад. Союзу). Його поведінка у відношенні до Конара (Палащука), яка мало-що не скінчилася смертю останнього, є цього пророчистим доказом. Тільки завдяки специфічним обставинам вдалося Конареві вилабудатися в Москві, а опісля дійти там до величезних впливів обнявши керму російського „ґосіздату" на спілку з Луначарським і Крупською (жінкою Леніна). Говорять, що Харків, побачивши небуденні спосібности Конара (який є галичанином), пропонував йому обняти провід в українському державному видавництві, однак він мав відповісти, що як довго Затонський має голос на Україні, так довго не стане його нога в Харкові.

І тепер той Затонський є диктатором. Що безпосередньо вплинуло на ці зміни, важко ствердити. Та не можна ані на одну хвилю сумніватися в тому, що підкладом цього перетасування на щаблях урядової єрархії в Харкові є зріст незалежницьких тенденцій не лише серед широких громадських кол, але і в самій урядово-комуністичній верхівці. Наділення Затонського диктаторськими правами є помітним зворотом до доби воєнного комунізму, а одночасно наглядною погрозою на адресу самостійників. Затонський — це око Москви, кнут партії і ґільотина диктатури.

І цей Затонський на найбільше відповідальне і найвпливовіше становище в уряді садовить В а с и л я П о р а й к а, свого безастережного прихильника, навіть рабського поклонника на місці М. Скрипника. Таким чином В. Порайко поруч Затонського став на вершинах значіння, впливів і влади. Порайко є галичанином і це теж спонукує нас присвятити деяку увагу особі нового наркомюста і ґен. прокурора України. Перш усього кілька біографічних дат:

Василь Порайко ще молода людина. Вродився він 1888 р. в Устю над Прутом, в снятинському повіті. Походить він з дуже бідної селянської сімї. Батько його — сільський зарібник з численною сімєю (сім душ) тяжко мусів працювати, щоби прожити рідню, „господарюючи" на 1/4 морґа городу. Скінчивши сільську школу, Порайко вступив до української ґімназії в Коломиї. Був дуже пильним учнем і пройшов майже всю ґімназію відзначаючим. Ясно, що вчився він в незвичайно складних умовинах, як більшість учнів коломийської ґімназії, яку з повним правом можнаб назвати „пролєтарською". Отже давав лекції, був інструктором і взагалі промишляв усякими способами. Високий, стрункий, білявий, з блідим лицем (часто доводилось йому і голодувати), з довгою шиєю, обтягненою високим шлиїстим білим ковнірцем, незвичайно чистенько, навіть чепурно, по джиґунськи одягнений, робив враження повної незацікавлености в питаннях громадського життя. Не особливо цікавився літературою, а головно наскрізь чужою і нецікавою була для нього соціялістична література. Коломийська ґімназія славилася своїм радикалізмом, соціялізмом, атеїзмом і безлічю „ізмів". Було там кілька тайних гуртків, в яких впливи мали навіть анархісти. Була там теж і душа анархо-революції п. Ів...на, яку ми назвалиб „дівчиною революції" (на зразок „бабушки революції"). Однак у всіх тих гуртках і кружках не було Порайка. Він тримався, або вірніше кажучи його тримали осторонь від таких справ За те Порайко був любимцем катехита залюбки танцював і був добре вихованим „кавалїром" уже від пятої ґімназі-

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 106/27. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 55 (10.998) z dnia 12. marca 1927 pod tytułem: „Wynaschitywi t czy bożewilla" w ustępach a) od początku artykułu do słów „P...czi" włącznie, b) między słowami „...n" a „ja ...", c) od słów „Takym" do końca artykułu zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) ustawy karnej, uznał dokonaną w dniu 11. marca 1927 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czazopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę po 400 Zł. Lwów, dnia 11. marca 1927.

Haxel.

дої кляси. В цій клясі зустріла його досить небудення, як на учня, пригода справді важливого соціяльного значіння, яка була доказом його передчасної зрілости. Внаслідок цього Порайко був примушений на другий піврік (в пятій клясі) опустити коломийську гімназію і перенестися у Львів, де найшов він захист під крилами пок. проф. Л. Саля (що походив теж зі Снятинщини). Однак вже по півроці дир. коломийської гімн. пок. С. Недільський дозволив себе легко переблагати, і Порайко вернув у Коломию, де в 1910 році склав іспит зрілости з відзначенням. Опісля був студентом прав черновецького і львівського університету. В студентських часах не був ширше відомий серед студентської молоді, хоч зараз після матури брав участь у липневих подіях 1910 р. на львівському університеті, опісля був засуджений у процесі „101". Як студент прав перебував головним чином на провінції, а головно в Снятинщині, що мала марку радикального повіту. В тому часі, головно підчас парляментарних виборів, Порайко брав участь у виборчій агітації, здеклярувавшись радикалом.

Мобілізований в 1914 р., скоро попав у російський полон. Перебував у таборі для полонених в Астрахані. В січні 1918 р. там же вступив до комуністичної партії. Вже як комуніст у 1919 р. зявляється на Україні. Будучи правою рукою і тінню Затонського, виконує всякі доручення компартії. І так: в 1919 р. стає головою галицького революційно-комуністичного комітету, а опісля — після переходу галицької армії до більшовиків, працює над її реорганізацією. З тих часів став він більше відомим в галицьких колах, особливо військових. Про його поведінку з тих часів усяко про нього говорять. Одні вбачають у ньому кровожадно-садистичний оліодрук Затонського, інші — навпаки — вказують на його заслуги для останків галичан після переходу дивізії Головинського на польсько-петлюрівський бік. Його рішучій поставі в комуністичній верхівці треба завдячувати пощаду тих останків галицької армії, що найшлися по більшовицькому боці.

Після покінчення війни Порайко стає членом київського губкому КП(б)У та головою губерніяльної ради народнього господарства, опісля головою губвиконкому в Полтаві, а згодом у Виниці. З Виниці переходить Порайко у Харків, займаючи там спершу становище голови Українкустарсоюзу, а потім голови Укрсельбанку.

День 5. березня 1927 виніс його руками Затонського на преважне становище народнього комісаря юстиції і ґенерального прокурора України. Таким чином Василь Порайко перейшов різні щаблі партійно-урядової єрархії, досягнувши одного з найвищих щаблів. В порівнанні зі своїм попередником М. Скрипником — це індивідуальність менше замітна. Можна з певністю твердити, що Порайко — як ґенпрокурор України і в тому характері сторож конституції УСРР — не буде мати відваги опротестовувати постанов московських диктаторів, як це робив його попередник. Хоч, хто знає. Кажуть, що з їдою приходить смак і апетит, а з владою і її почуття. Яке буде становище Порайка до українських справ і українського народу поза територією УСРР — тяжко передбачити.

И. В.

За права нашої школи.

Про урядову мову в українських приватних школах.

Sine ira et studio.

II.

Зпоміж усіх Кружків „Р. Ш." один лише Кружок в Коломиї приноровився безумовно до розпорядку Головної Управи, і тому я як управитель гімназії приноровляючись до домагання обох тих установ, завів у школі українське урядування, про що дня 30. жовтня м. р. повідомив я окремим письмом кураторію львівської округи. У відповідь на те письмо кураторія зірвала контакт з гімназією, а я дня 30. листопада 1926 уступив зі становища управителя.

Дня 28. листопада м. р. відбулися в Коломиї загальні збори Кружка „Р. Ш.", на яких по причині Крезиґнації голови Кружка і трьох членів Старшини вибрано нового голову і нових трьох членів Старшини. Настрій на зборах був дуже а дуже бадьорий, доказом чого нехай буде „Покутське Слово" ч. 6 з дня 15. грудня 1926, де на ст. 7 читаємо: „...Всі бесідники були тої думки, що Р. Ш. мусить бути й остатись дійсно рідною, що тому новий виділ в порозумінні з Г. Управою, повинен доложити всіх зусиль, щоби Р. Ш-і як найскорше привернено зрабовані Грабським права. На внесок п. І. Могильницького збори висловили своє негодування тим Кружкам Р. Ш-и, які в негромадський і впрост каригідний спосіб знехтували директиви Гол. Управи в справі привернення українській мові належних їй прав і браком почуття солідарности і карности ускладнили зусилля Гол. Управи в тому напрямі".

Таке рішення запало на загальних зборах коломийського Кружка Р. Ш. дня 28. XI. м. р. Не вдаюсь в оцінку тої резолюції, констатую лише факт, що таке рішення запало. Міжтим що діється?

Цілком випадково попав мені у руки ось такий документ: печатка: — „Рідна Школа". Українське Педагогічне Товариство. Кружок в Коломиї. — Побіч того видруковано таке:

Коломия дня 13. грудня 1926. До Вп. П. (імя і прізвище автор статті навмисне пропускає) в ...як батька (опікуна) учениці української семинарії (гімназії) Кружка „Рідної Школи" УПТ., як члена тогож Кружка в Коломиї. Ваша Всечесносте! Бажаючи виявити справжню думку батьків і членів в справі шкільної політики Кружка „Рідної Школи" в Коломиї, Старшина Кружка просить Вас відповісти на ці поставлені питання: 1) Чи вважаєте, що боротьба за права української мови як урядової в школах „Рідної Школи" УПТ. повинна і мусить бути ведена відповідними організаціями позашкільними (партійними, освітними, парляментарними, комітетами батьків тощо) з п о в н и м п о м и н е н н я м с а м о ї ш к о л и, котра безпосередно підчинена державній шкільній владі і від неї вповні зависима? 2) Чи вважаєте, що також школа повинна бути втягнена в ту боротьбу без уваги на наслідки, які випливають з дійсної повної залежности від шкільної влади?... Коли притакуєте на друге питання, тоді: 3) Чи берете на себе обовязок; а) посилати свою дитину дальше постійно до школи на випадок відібрання школі права прилюдности і платити за неї повну оплату? б) чи даєте правно важну запоруку, що на випадок потреби (коли би школа розсипалась в наслідок передбачених перепон, ставлених їй шкільною владою) зобовязуєтеся зложити найменше 50 проц. цілорічної оплати одної учениці (15 зол. місячно), а члени, що не мають дітей у школах УПТ. суму до висоти, яку визначить Старшина Кружка) для виконання контрактових зобовязань Старшини Кружка, затягнених для ведення школи? Ваш власноручний підпис і адреса.... Від Старшини Кружка „Рідної Школи" УПТ. в Коломиї. Голова... секретар... (Підписи). У в а г а: На ці питання просимо по зрілій розвазі відповісти: т а к або н і, і дописати зараз по знаку запитання, відтак підписати і звернути нам негайно у приложеній коверті. Немаркованих писем з почти не приймаємо. Хто не відішле, нам цього письма до 3 днів, вважатимемо що він притакнув н а п е р ш е п и т а н н я.

Так звучить цей історичний документ. Я до нього долучую оці замітки:

1) Статут Р. Ш. такого плебісциту не передбачує і самозрозуміло, що його передбачувати навіть не може, бо до провірення справжньої думки членів Товариства покликані лише загальні збори. Такий плебісцит є з формального боку неправильний, а тимсамим і неважний, без огляду на його вислід. Головна Управа повинна проти такої поведінки Кружків як найенерґічніше застерегтися, бо вона в наслідках булаб дуже небезпечна.

2) Такий плебісцит неоправданий і під мериторичним оглядом, бо ніякий Кружок, не тільки по думці статуту, але й по думці управи товариства, не має права вести власної шкільної політики. Для Кружка іствує лише одна шкільна політика, тобто та, яку намітить Головна Управа.

3) Такий плебісцит є нельояльністю супроти Гол. Управи і членів свого Кружка, бо коли старшина усвідомила собі, що не може заявитись за веденням боротьби самою школою, точніше управою школи, — то повинна була: а) це своє становище негайно подати льояльно до відома Гол. Управи, як це зробили інші Кружки, і покликатись на це на найближчих загальних зборах Кружка; б) скликати негайно ще раз загальні збори Кружка і це своє становище цілком отверто подати до відома загалу і піддати його під дискусію, або зложити свої мандати, колиб збори були іншої гадки.

До того Старшина тим більше зобовязана, коли передбачувала і таку евентуальність, що школа може розсипатися. З уваги на таке передбачення мовчанка її про те на загальних зборах, на котрих її вибрано, була з її боку не до оправдання. Бо як це собі пояснити, що ще дня 28/XI. нововибрана Старшина не мала найменшого сумніву в тому, що урядування в школах Р. Ш. повинно і мусить бути українське, а вже в десять днів пізніше побачила, що від українського урядування школа може аж розсипатись! Чомуж Старшина не бачила того вже 28./XI.? Чиж треба їй було аж 10 днів на те, щоби собі це усвідомити? Ні! Старшина мусіла бути свідомою того вже і 28./XI., але на зборах мовчала, бо воно без порівнання вигідніше на зборах плисти за струєю, чим їй протиставитись в імя правди і в імя народнього добра, хоча ця струя, на жаль, у значній частині випадків спричинена не чим іншим, а брехливою та чванливою демагогією, що нам приносить далеко більшу шкоду, ніж хрунівство.

4) На загальних зборах кружка, дня 28./XI. м. р. виявився рішучий настрій за українським урядуванням. Під кличем українського урядування вибрано також і теперішню Старшину, яка проти того ні одним словом не застереглася, а тим самим зобовязання це на себе приняла. Яким правом, питаюсь, вже по двох неділях Старшина критим штихом і підпольною дорогою поборює той самий клич, в імя якого дала себе вибрати? Чи її до того хто уповажнив? Чи кращої дороги вже не було?

Не треба було приймати мандату, можна було на зборах старатися провести іншу ухвалу, можна було скликати повновні збори і на них зажадати ревізії рішення, евентуально зложити мандати, можна було Бог зна що — але рішень загальних зборів самовільно нікому змінити не вільно. Це підриває довіря народу до усякої організації і є само собою крайно небезпечним експериментом. Якщо так далі підшлоб і в інших повітах, то ми за рік перестанемо іствувати як зорганізована нація, бо хто тоді буде кому вірити?

Прошу собі уявити: Головна Управа вимагає категорично українського урядування, попередня Старшина так само, останні загальні збори Кружка теж, а Старшина, тими зборами під тим самим кличем вибрана, зараз по виборі на власну руку, без нічиєї авторизації усуває одним махом українську урядову мову, а на її місце заводить собі урядування польське, а відтак волю тих усіх статутово абсолютно авторитетних чинників хоче звалити якимсь чудацьким плебісцитом, про який ані статут нічого не знає, ані здоровий розум нічого знати не хоче.

Якто? Чи ми дійсно маємо дві національні етики: одну радикальну і ультранаціоналістичну на попис перед загальними зборами і вічами, як бляхман для безкритичних, мовляв, мас народу, — а другу засадничо протилежну для буденного вжитку і для польської влади? В такому випадку розумію, чому ми війну програли тай чому ми вічно були і є на споді!

Народу безкарно обманювати не вільно, бо нарід від такої „політики" безумовно відвернеться.

5) Дивоглядне собі це ціле письмо коломийської Старшини зі смішно коротким речинцем трьох днів, якого ніхто не зможе додержати, бо навіть і не знати, від коли речинець рахувати, а ще дивоглядніше воно з уваги на свою загадкову стилізацію. Якже його зрозуміє селянин і як розглупається, чому воно повстало і звідки взялося? Колиж до того селянин прочитає точки а) і б), то певно без відповіди кине ціле письмо у піч, а тоді точка 1) автоматично ухвалена, і плебісцит готовий. Справді, варто його опатентувати! Нічим Грабський! — Але чи воно так годиться?

6) Ще одна замітка. Дивна це практика голосування: „Хто не відішле нам цього письма до 3 днів, вважатимемо, що він притакнув н а п е р ш е п и т а н н я!" Отже виходить, що неприсутні голосують! Пане, ради Бога, де воно так водиться в світі, що счисляється голоси неприсутних зглядно тих, що не прислали відповіди? Це хіба лиш в Коломиї можливе!

Такою дорогою можна в наших організаціях перепачкувати найбільшу логіку. Чи панове свідомі того, куди покажуть дорогу? Малограмотний селянин скаже ться напевно, що таким письмом компромітує себе і народню справу.

Роман Гончак[illegible]

Відгуки дня.

Останній акорд карнавалу.

Вечерниці „Червоної Калини"...

Тому шість років уладжували їх полонені, нині — окуповані. Одні і ті самі люде, тільки з ріжними прикметниками. Не знати, який прикметник дасть їм доля завтра?!...

Зїхалося, зійшлося товариство, яке так тісно звязали спільні смутки і радощі, а надівсе небезпека смерти. Кажуть, гімназіяльна дружба найсильніша. Так воно було до часу, доки „двійка", „промоція" чи „карцер" були справді великими переживаннями, а страх перед ними, був найбільший, який міг трапитись у житті передвоєнного громадянина. Але якже зблід маєстат директора супроти маєстату... вістуна чи десятника, а страх перед двійкою супроти страху перед смертю?!...

Не диво, що тепер серед того товариства нема навіть галицького поділу на... пенсії. Зійшовшись денебудь, товариші забувають про все, а памятають тільки одно: спільні переживання.

Цього не можуть зрозуміти непричасні і тому неодин чоловік був злий на жінку, колишню лицарську даму, що вона забуваючи на висоту його пенсії, бавиться в товаристві безробітних або малозаробітних, а неодна жінка хвилювалася на мужа, що він не шанує свойого маєтку чи пенсії і пристає з бідолахами.

Весело було на вечерницях „Червоної Калини". Хоч кожний спомин прислоняв око сльозою, хоч кожня пісня видобувала зітхання.

І поділ був на вечерницях такий, як колись на війні: був фронт, була кадра і були новобранці.

Новобранці — як і колись — працювали ногами, вибиваючи замісць „ходу одинцем" — рівно тяжкі і томлячі черлестони.

Фронт — сидів на поготові співаючи і випиваючи та давнину славну згадуючи.

Кадра, як звичайно, держалася позаду. Засіла кошем за столами, Фердинанда Пятніка до себе запрохавши.

Не було тільки „Збірних Станиць".

Що я кажу не було. Прийшов таки один представник, що правда в шестій годині рано і не скидаючи футра, але прийшов. На жаль коротко святкували вечерниці його присутність. Побачивши, що там не дають медалів, ні не переводять іменувань — покинув непривітні салі Бесіди.

Кажу: непривітні, але це тільки для нього, бо того дня салі Бесіди були привітні як рідко. І певно було в них і гамірно і весело і ясно. Ясно на салях і в душах...

А ще ясніше зробилось, коли Янушевич запалив магнезію при фотографії учасників(-ць).

Маю враження, що збірна знимка з цих вечерниць буде приємною згадкою для всіх, хто на ній є або має когось для для всіх, які... інтересуються гарним полом.

Поминаючи те, що на вечерницях цей пол був надзвичайно щасливо заступлений, ще одна обставина впливатиме на популярність знимки.

Ставши за непотрібним філяром, я мав змогу придивитись гурткові, який ходився до фотографії.

Три або чотири рівно молоді як гарні панночки поправили в останній хвилі сукенки, бо на їх думку вони були за старомодні. Певно не знали, що тепер мода вертає знов до довгих спідничок.

Весело було на вечерницях „Червоної Калини". Гарні спомини летіли за відходячими учасниками, сплітаючись із піснею тих, які ще оставали:

„Вже ранний світ у вікна б'є,
Румяний день встає.
Кому вже сон прилип до віч
Пора на піч, пора на піч!
Та в кого ще серце б'ється
І в кого ще грає кров,
Той хай з нами заспіває
Той хай з нами випє знов!"

Галактіон Чіпка.

Міжнародня конференція „Через школу до миру".

Міжнароднє Бюро Виховання (Женева) взяло на себе ініціятиву в скликанні конференції на тему: „Через школу до миру". Конференція має відбутися в Празі від 16. до 20. квітня.

На цій конференції мають виступити з рефератами, між іншими, П. Бове (Женева), П. Денглер (Відень), проф. Кавел...

(Гага), М. Ган (Дрезден). Взагалі конференція притягає до себе великий інтерес з боку педагогів, так що можна сподіватись на численну участь чужинців. Організаційне Бюро конференції розраховує на 200—300 учасників-чужинців, себто крім тих учасників, що перебувають у чехословацькій республиці.

Офіціяльною мовою конференції є есперанто. Однак це не позбавляє права учасників конференції відчитувати реферати та виступати в дискусії на якійнебудь іншій мові; в цьому разі реферат і зміст дискусії перекладатимуть на есперанто.

Тема конференції не може не цікавити й українських педагогів, а тому слід побажати, щоб і Галичина мала своїх відпоручників на конференції, де вони могли би перед світовою трибуною виявити те гасло, яке панує в школах Польщі щодо відношення пануючої нації до т. зв. національних меншостей.

Прага, 11./III. 1927.

Ст. Сіропопко.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Централбанку (Львів, Ринок ч. 10. I. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Зміна виборчої ординації.

Замкнення сойм. сесії чи нове скликання сойму? — Лівиця візьме участь у нарадах. — Конвентикль для запевнення польської сойм. репрезентації. — Марш. Ратай переговорює з представниками нац. меншостей. — Проєкт закону про збори.

Варшава, 14. березня 1927.

В соймових колах здогадуються, що кождого дня слід сподіватися замкнення соймової т. зв. бюджетової сесії. Одначе числяться з тим, що сойм до кількох тижнів буде знову скликаний, а саме наслідком посольської ініціятиви, бо на основі зміненого конст. закону прислугує послам право домагатися скликання сойму. Будуча соймова сесія мала би ухвалити новий закон про виборчу ординацію.

Посередництво марш. Ратая доведе мабуть до того, що в дальших нарадах конст. комісії візьмуть участь представники польської лівиці і нац. меншостей. Головна перешкода, а саме утворення національних курій, тепер не істнує, бо предложення Гломбінського не найшло піддержки навіть серед найближчих його прихильників. Марш. Ратай думає, що найдеться основа для переведення зміни виб. ординації. Головні напрямні нової виб. ординації, після відкинення части проєкту Гломбінського, мають основуватися на створенні ширших виб. округів і окраїнних округів, які уможливлювали би нац. меншостям користати зі союзу виб. лістів. Нині мабуть відбудеться конвент сеніорів, який має уложити найближчі праці сойму.

В неділю відбувся довірочний конвентикль, що мав заступити заповіджену на понеділок конференцію польських партій, яка мала відбутися з ініціятиви марш. сойму. На конвентиклі цьому обговорювали справу виб. ординації. Всі присутні там соймові групи узгіднили своє становище, а саме в справі поширення виб. округів для забезпечення на окраїнах польській меншости представництва в будучім соймі.

Марш. Ратай переговорював учора в справі виб. реформи вже і з представниками нац. меншостей. Приняв голову Білоруського Клюбу пос. Єремича і Жид. Клюбу пос. Гартгляса. На конференції з пос. Гартглясом заявив марш. Ратай, що тому, що проєкт пос. Гломбінського про створення нац. курій на окраїнах виявився неактуальним, бо конст. комісія не апробувала його, вважає зайвою дальшу сецесію лівих клюбів і нац. меншостей.

Є чутки, що за основу дальшої дискусії підкомісії (вже при участи лівиці) візьмуть проєкт повної зміни закону, опрацьований на основі дотеперішніх проєктів ЗЛН, ХН, ХД і Пяста. Підкомісію цю виберуть на вівторковім надзв. засіданні конст. комісії.

Тимчасом комісія займеться проєктом закону про збори. Комісія має полаг дити цілість законодавства про збори, а не, як давніше пляновано, лише фрагменти тої справи.

Протианглійські демонстрації в СРСР.

Москва, 14. березня 1927.

В Ленінграді й Москві відбулися на днях масові протестуючі збори проти Англії, на яких з великими промовами виступали Сталін, Троцький, Ворошилов і Радек. Сталін заявив, що не передбачує небезпеки війни в найближчому часі, бо вороги СРСР не є, мовляв, настільки сильні, аби важилися заатакувати СРСР. Троцький виступив з ревеляціями, що Англія прямує до відірвання Сибіри від Рад. Союзу, бо обставина, що Сибір є під управою більшовиків, причиняється до поступового паралїжу, на який занедужала британська імперія. Горда Европа не хоче погодитися з фактом, що економічний центр світа пересувається поволи до Азії, що є поважною причиною господарської кризи в Европі. Колискою світового революційного руху є тепер Китай, а розвитку того руху не здержить ніяка дипльоматична нота ані ніяка збройна сила.

Каменев подався до димісії!

З кол, зближених до наркому закорд. справ, повідомляють, що у звязку з недавньою ратифікацією представником Італії т. зв. бесарабського протоколу на сесії Ради Ліги Націй, представник СРСР в Римі Каменев на знак протесту подався до димісії.

Японія і Китай.

Льондон, 14. березня 1927.

Японський міністр закорд. справ, відповідаючи на запит, заявив, що Японія не думає зовсім звертати тепер Китаєві концесій, бо не вважає цього доцільним. Міністр не вважає вказаним пропонувати посередництва Японії в конфлікті південного і північного Китаю.

Помер президент Латвії.

Рига, 14. березня 1927.

Помер президент латвійської республики Чак.

Польща не дістане позички.

Варшава, 14. березня 1927.

Кореспондент Тас-у повідомляє з Ню-Йорку, що польська делегація з віцепрез. Банку Польського Млинарським, вислана до Америки для переговорів у справі позички, вертає найближчого тижня, не осягнувши ніякого успіху. Три дні тому таку саму вістку подали берлінські часописи. Польське мін-ство скарбу заявило, що на всякі інформації головно закорд. преси, що торкаються польських старань у справі позички, не буде давати ніяких пояснень.

Вибух ґазів.

Катовиці, 14. березня 1927.

Вчора при будові тами „Клеофас“ у Залєнжі біля Катовиць наступив нагальний вибух ґазів. Таму розсадило. Згинуло пять робітників і 1 шахтяр.

Слідство в справі рабіна Спіри.

Перемишль, 14. березня 1927.

Злата Рубін на власну руку відкликала зажалення неважности, яке внесла її оборона проти кондемнаційного присуду. Чутки, начеб рабін Спіра одержав уже акт обвинувачення за біґамію, і що розписано розправу на травень, не є правдиві. В тій справі йде щойно приготовне слідство проти рабіна Спіри.

Біржа.

Гроші.

Долар 8·92—8·94.

Збіже.

Живі обороти в пшениці, вівсі і ячмені по цінах значно вищих від останніх нотувань. Пошукують добірної гречки. Отруби пішли в гору. Бараболю (ручно вибирану) платили льоко Стрий 10—11 зол. Тенденція сильно звижкова.

Пшениця двірська 55·25—56·25, пшениця селянська 52·50—53·50, жито гал. 39·75—40·75, ячмінь броварний 41·00—42·00, ячмінь на мливо 35—36, ячмінь пастівний 30·50—31·50, овес 32·50—33·50, отруби житні 25—26.

НОВИНКИ.

— **Ювилей української артистки.** Дня 28. березня ц. р. відбудеться в Київі ювилей 40-літньої артистичної діяльности відомої артистки Ганни Іванівної Борисоглібської, знаної також зі своїх виступів і в Галичині. Ювилейна вистава буде відограна в оперному театрі в Київі. Всякі письма належить слати на руки ювилейного комітету.

— **Примхи температури.** Поети почали вже про весну співати, жіноцтво вбрало вже нові суконі, а офіціяльні бюлетени впевняли, що весна відвідала нас цим разом на постійний побут, аж до літа. Тимчасом учора впав на наші голови зовсім автертичний зимовий, мокрий сніг.

— **Намагане вбивство і самовбивство.** Жінка інваліда Лавра Гуменюка, власника кіоску біля політехніки, в порозумінні зі своєю дочкою Михайлиною постановила вбити свого чоловіка. Вбивство згодився виконати будучий її зять Богдан Торгницький і взяв собі до помочі товариша. Одначе товариш в останній хвилі повідомив про все поліцію. Торгницького, переодягненого за жінку, арештувала поліція, як із сокирою і з колбою до лютування заліза зачаївся на вертаючого додому Гуменюка. — Оноді при вул. Ґенінґа 10. намагалася отруїтись 14 літня Ванда Косаківна, напившись оцтової есенції і спірту. Її відвезено до шпиталю. Думка самовбивства прийшла дівчині мабуть під впливом сензаційної фільми.

— **З людського звіринця.** Розалія Пісс, дочка халупника в Лащках Мурованих, біля Львова, пішла перед трьома роками як 13-літня дівчина на службу до Львова до Менделя Лякштайна купця. Два роки служила за харч і „шматтє“, третього року обіцяв працедавець 20 зол., але рівночасно почав з нею романс, який скінчився так, що 15-літня дівчина стала матірю. Цею справою занялася поліція і наслідком цього, дня 12. марта ц. р. відбулася розправа у карному окружному суді. Прокуратура обвинувачувала несовісного працедавця в злочині, бо він старався всіми силами намовити дівчину збутись плоду. На розправі жінка обвинуваченого боронила всіма силами свого чоловіка, і доказувала, що батьком цеї дитини є якийсь залізничник, а потім син сусідки електромонтер. Інші свідки ствердили, що дівчина була дуже тиха, спокійна, моральна, з ніякими мущинами не утримувала ніяких зносин і суд відклав розправу для покликання свідків. Розправа викликала зацікавлення, бо обвинувачений є вже батьком дорослих дітей. Обвинуваченого боронить д-р Кібіц, пошкодованого д-р Лев Ганкевич.

— **Село без води.** Є чи пак було, в Галичині село славне сливками, відпустами, а більш усього: недостачею води. Селяни з Красного, скалатського повіту, мусіли довгими роками возити воду, навіть до пиття аж із сусіднього села. Почали там ще перед війною копати криницю, але воєнні події перешкодили цьому. Аж тепер мають першу криницю: на 74 м. глибоку, на скелі. Скільки енергії пішло роками на щоденне ношення води, скільки недуг перенесли люди наслідком несвіжої води — і аж тепер діждались!

— **Як ростуть нові польські фортеці.** В листопаді 1923 р. східна секція головної управи ТШЛ. видала поклик до польської суспільности, аби вона віддавала місячно один відсоток від своїх доходів на будову шкіл, домів людових і костелів на „кресах“. За останні три роки зібрано на цю „данину осадову“ 336.417 зол., з якої то суми уділено підмоги на будову 111 польських шкіл, 49 костелів і римо-кат. каплиць, 66 домів людових включно з домом у Львові і 3 захоронок. З тих кількох цифр видно найкраще, як інтензивно ростуть на наших землях нові польські станиці.

— **Дивогляди.** Українська „Пролетарська Правда“ так адресує свій часопис до нас: *„Rinok 10, Dzieło.* Редак. газ. Дело. Видко, що „українізація“ не дійшла ще з редакції цього часопису до... адміністрації. — Цими днями промувався на доктора в париській Сорбоні мабуть найстарший студент, 86-літній посол Андріє, бувш. поліційний префект і урядовець у мін-стві закорд. справ. — За кілька тижнів допустять до кримінальної поліції в Гамбурзі перший раз жінок. Дивогляд цього не дуже нового факту в тім, що проти такого поширення жіночих прав запротестували місцеві... комуністи.

— **Сільські трагедії.** У Борщеві два молодці Посоховський і Григорчук залицялись до одної дівчини. Коли серце дівчини перехилялось на бік Посоховського, скарбового урядовця, Григорчук одної ночі застрілив його на вулиці. Переляканий злочином утік у сусідні ліси, скриваючись перед поліцією. Підчас одної погоні за ним він зранив одного поліцая. Згодом, коли його окружили, найшли його в однім ярі мертвого. Останній вистріл він лишив для себе. — У Маковичах, Городецького пов., Федько Кузьма застрілив у сварці сусіда Бориса Коцюбу.

— **Ґільтайська трійка**, що продавала у Львові наївним місцевим і приїзжим усякі золоті дорогоцінности із заліза та бляхи, дістала рік вязниці, 3 місяці і місяць.

— **Розводова саламаха.** 5 літ тому оженився перемиський друкар Блюй удруге, за згодою своєї першої жінки, від якої „відсепарувався“, обіцюючи платити їй щось на утримання. Пішов до протестантського пастора і заявив, що він „свобідний“, що посвідчили: його наречена й один приятель. Оженився, але згодом щораз слабше додержував обіцянки супроти першої жінки. Тоді вона подала в суд, що він оженився вдруге незаконно. Та заки прийшла розправа проти нього за „двоєженство“, він таки добився розводу з першою жінкою. А проте суд не признав цього факту і не приняв виправдувань, що він не знав закону; Блюя з жінкою і його приятеля-свідка судили за ошуканство. Подружу пару засудили на 3 місяці, а одночасно цю кару підтягли під амнестійний закон і їх звільнили.

— **Староста в ролі письменника.** У „Гданскєй Ґазеті“ читаємо таку веселу історію: До одного міста в околиці мав приїхати на контролю воєвода. Староста на цю звістку захвилювався. Сів і написав урядовий обіжник. Там було написано, що хто хотів би мати у воєводи авдієнцію, мусить явитись „на чорно і із спущеними штанами“. В усій окрузі люди збентежилися. Гадали, що хтось зажартував собі із старости, підписавши його під таким обіжником. Тимчасом „пан староста“ хотів цим сказати, щоби гро

жадние мали спущені штани... поверх чобіт, а не пхали їх у чоботи, як це роблять звичайно в зимі, з огляду на велике болото.

— **Зрозуміле явище.** „Глос Народу" розжалобився, що в Бохні польська інтелігенція національно страшно байдужа. Чому? Бо „складка на памятник бл. п. куратора Собінського скінчилася фяском", а в українськім театрі, що зупинився там, було чимало поляків. А це явище таке просте: про куратора Собінського почув польський загал щойно з ментом його смерти, а український народній театр має славу не від нині.

— **Повчаючі цифри.** У 1926 р. було в Польщі 1362 часописів і журналів у польській мові, 70 в українській, 14 у білоруській (усі у Вильні), 65 у німецькій, 111 у жидівській, 17 у гебрайській, 18 у російській, 3 у литовській, 4 у французькій, 2 в англійській, 1 у чеській, 1 в есперанто. — Від 1920 р. до 1924 видали у Польщі 32.230 свідоцтв зрілости: в р. 1924/25 ще 10.233, з цього 3500 жінкам.

— **Сучасна скромність.** Головну виграну державної польської льотерії 400 0 дол. виграв бідний залізничник у Лодзі. У цій події нема нічого незвичайного. За те вражає його скромність: він не бажає собі, щоби люди знали його прізвище. Мусить читати часописи і знає, що хто має грубі доляри стає жертвою вломників бандитів.

— **Хвиля „моральности"** зайшла... звідки? З Будапешту, куди? до... Букарешту. Тамошне міністерство залізниць розпорядком забороняє жінкам урядовцям: носити моди, себто короткі спідниці і „екстравагантну" зачіску, малюватись, а наказує носити чорні фартушки і вести себе морально поза службою. Кара: звільнення із посади. Можна уявити собі, скільки анонімів посиплеться до кожної дирекції з нагоди такого розпорядку!

— **Оригінальні перегони.** Найцікавіші та найбільше завзяті перегони йшли цими днями в південній Африці, де в повіті Ліхтенберг відкрили недавно діямантові поля. Поділ цих піль відбувався при помочі перегон. На просторі 2-ох км., де найдено діяманти, зібралось 25.000 людей, які мали перед собою незвичайно важкий терен, наїжений каменюками та проваллями. Між цею юрбою ласих на міліони були всі: від богачів до бідних, велика скількість спортовців, атлетів, робітників і звичайних наємників, яким міліонери заплатили заздалегідь гроші за те, що вони займуть шматки землі на їх рахунок. Досить сказати, що з шести теренів продали недавно діямантів за 50.000 фунт. штерл. Світ має одним махом кількадесять нових міліонерів і матиме тисячі нових діямантів. А одночасно тисячі більше нуждарів, які втратять усе, що мають у надії, що експльоатація нових теренів їм виплатиться.

— **Світова всячина.** У Відні зібрався міжнародній союз представників радіо, щоби обдумати способи, якими можна би причинитись до зближення народів при помочі цього винаходу. — М. Арцибашев записав усе своє майно своїй жінці, бувш. московській акторці. — Чеський парлямент приняв закон, який забороняє жовнірам і жандармам брати участь у виборах до парляменту і міських рад. — Зїзд баварських рабінів проголосив для всіх жидів у Баварії одноденний піст як протест проти заборони ритуальної різні в Баварії. — Міська рада Ессен рішила побудувати воздушну залізницю з Берліном; буде це „останнє слово техніки". — Перська княжна Лелі Бедеркган покинула батьківщину, бо найшла приємнішу та славнішу посаду: паризької танцюристки. — Померла найбогатша жінка Німеччини Гільдеґард Карльсон. — Син недавно помершого німецького „короля заліза" Стіннес виїзжає в Америку на все, заявляючи, що Німеччина йому обридла. — В Лейпцігу відчинена міжнародня виставка декоративного мистецтва. — Занедужав славний російський фізіольог І. Павлов і член російської Академії С. Ольденбург. — Продають з ліцитації замок біля Мецу, де довгі роки жив Вільгельм II. Замок із XVI в. з високими мурами та довкола ровами. Гроші з продажі підуть у французький скарб.

Дописи.

Надвірнянщина. *(І в нас не повезло „хлібоїдам")*. В день 6. березня ц. р. „хлібоїди" скликали в селі Ліпівю під Надвірною, під охороною поліції своє віче. Віче отворив делегат УНС. і запропонував до президії відданих собі людей. Одначе вічевики не згодилися на них і вибрали до президії свідомих громадян Михайла Волинського і Миколу Кізіва. Президія уділила голосу делегатові УНС., який, маючи не дуже собі прихильну публику, обмежився до відчитання статуту УНС. Після того забирали голос д-р Николайчук і д-р Луців з Надвірної, які представили зібраним, що таке УНС. та його кирину роботу. Д-р Николайчук пояснив зібраним програму Українського Національно-Демократичного Обєднання та поставив внесення на заприння дискусії, осудження програми і роботи УНС., а приняття програми Українського Нац.-Дем. Обєднання. Віче одноголосно приняло повищі резолюції, після чого президія замкнула збори, а народ, давши належну відправу кириникам, розійшовся домів. Деякі несвідомі одиниці, що хотіли себе ріжними обіцянками на повязка втягнути до УНС., побачивши на вічу правду, зараз зголосили своє виступлення, оправдуючись, що не знали, що то за партія.

З судової салі.

Збаражський скарбовий уряд під ключем.

Дня 8. березня ц. р. відбулася перед орікаючим трибуналом у Тернополі карна розправа проти Рудольфа Гавранека, офіціяла податкового, Станислава Кулінського, помічника канц. при касі скарбовій і Франфішка Чапки, податкового екзекутора — всіх у Збаражі, обвинувачених за злочин спроневірення з § 181 з. а. і злочин обману з § 197 і § 199 д.) з. к. - фальшування публичних документів. Трибуналові проводив судя Островський, вотантами були судді Волод. Зарицький і Розенбавм, обвинувачував підпрок. Голембйовський, боронили Гавранека і Чапку обор. Шмід, а Кулінського адв. д-р Ст. Баран. Згідно з актом обвинувачення підсудні були заняті в скарбовому уряді в Збаражі і довший час, головно на протязі 1924 р., забирали податкові гроші для себе, виставляючи податникам квіти на повні квоти, через що державний скарб потерпів шкоду на около 20.000 зол., себто по тодішному курсі на близько чотири тисячі амер. долярів. Спроневірення податкових грошей допускався обвинувачений Гавранек довший час сам, але про це знав його підчинений Кулінський, що опісля зачав те саме робити на свою руку. Гавранек провадив ліквідаційну книгу і до неї вписував правдиві квоти, натомість Кулінський вів підручний денник приходів і до нього вписував квоти дійсно вплачені до каси, отже менші. Контролю каси ведено виключно тільки на основі підручного денника. Це вказує на великий балаган у скарбовому уряді в Збаражі, що мабуть є і в інших скарбових урядах і це було причиною, що довший час не можна було викрити доконуваних мальверзацій.

Ошуканці уладилися зовсім просто. Прим. після консиґнації ч. 5 до каси належалося 943 зол. 70 сот.; а з того віддано 3 зол. 70 сот.; після конс. ч. 7 належалось 492 зол. 90 сот., а віддано 2 зол. 90 сот.; після конс. ч. 12 належалось 1025 зол. 80 сот., а віддано тільки 5 зол. 80 сот., і т. д. Квіт писав Гавранек або Кулінський на квоту, яку дійсно віддав до каси, а яку сам побрав від сторони, що недопустиме, гроші віддавав касієрові, цей потверджував квіт і його звертав, а тоді Гавранек чи Кулінський вписували прим. тисячу двацять і квіт був виставлений на квоту 1025 зол. 80 сот. і такий квіт одержував податник, коли міжтим каса одержала всего 5 зол. 80 сот. Екзекутор Чапка знова фальшував квітар і до каси давав менші гроші як побирав від сторін, про що знав Гавранек і те все толерував. Здефраудовані гроші уживали підсудні на гуляще життя. До закинених їм зловживань усі три в цілости признаються.

Оборонці Шмід і д-р Баран по відчитанні акту обвинувачення поставили внесок, щоби трибунал по думці § 261 і § 262 проц. кар. узнав себе некомпетентним і справу передав трибуналові суду присяжних, бо в даному випадку не заходять знамена злочину з § 181 і § 197 та § 199 д. з. к., але злочину надужиття урядової власти з § 101 з. к., за який може судити одинока лава присяжних. Трибунал по нараді внесок відкинув. Переслухано ряд свідків і по кількагодинній розправі трибунал проголосив засуд, котрим всіх трьох обвинувачених узнано винними згідно з актом обвинувачення і засуджено Гавранека на два роки тяжкої вязниці з постом і твердим ложем що місяця і двома темницями в часі кари, Кулінського на шість місяців, а Чапку на один рік тяжкої вязниці — всім з почисленням слідчого арешту. Обвину ачені, всі три поляки, та прокуратор вирок приняли.

Всячина.

Спортове безглуздя. Цими днями вбився підчас автомобілевих змагань у Льондоні один із найславніших автомобілістів Перрі Томас. Він і ще двох інших, Сіґрейв і Кемпбель, хотіли побити дотеперішні рекорди, щоби довести скорість авт до 300 кільометрів на годину! Томас, хоча не почував себе здоровим, хотів покористуватись гарною погодою. На знак, що не вірить в пересуди, привязав до радіятора чорну кітку, яку подарувала йому одна знайома. Він переїхав першу милю на спробу, а потім перемінив гумову шину в авті. Авто в повнім розгоні згубило колесо, яке полетіло з вітром, а один із ланцюгів машини, відорвавшись, ударив їздця з такою силою по шиї, що голова майже відлетіла від кадовба. Томас мав 42 роки і встановив кілька рекордів.

✝ Посмертні згадки.

Евген Скибінський, учитель державної польської гимназії в Чорткові, помер 28. січня ц. р. в 37-ім році життя. Покійний як громадянин полишив по собі жаль і тугу всього чортківського громадянства, бо хоч обставини не давали йому можности брати активну участь у нашому національно-суспільному житті, то він усе таки старався не держатись осторонь від наших життєвих справ і при кожній нагоді віддавав свої услуги для добра й поступу українського народу. В. И. П.

Поминальне Богослуження
в першу річницю смерти бл. п.
Володимира Левицького
відправиться у Львові в церкві св. Юра о год. 7 рано в четвер 17. ц. м. на яке свояків і знайомих запрошує
Рідня.

ОПОВІСТКИ.

Український Театр Союза Артистів:

Львів:
Вівторок, 15. III. — „Графиня Маріца", оперетка Е. Кальмана. — Гостинний виступ Ресі Скальської і В. Весоловського.
Жовква:
Четвер, 17. III. — „Графині Маріца".
Мости великі:
Пятниця, 18. III. — „Графиня Маріца".
Субота, 19. III. — „Тріюмф Медицини".

Репертуар Нового Українського Театру:

Яворів:
вівторок 15. III. Ой не ходи Грицю
середа 16. III. Огні Іванової Ночи
четвер 17. III. Барон Кіммель
пятниця 18. III. Запорожець за Дунаєм
Немирів:
субота 19. III. Маруся Богуславка
неділя 20. III. Вій

Театр виїздить на один місяць в турне по Любельщині. Пізніше завітає до Львова з новим репертуаром як Андреєва „Сім повішених і інші.

Піврічний попис елевів висшого Музичного Інституту ім. М. Лисенка (середні і висші роки) відбудеться в середу 16. ц. м. у великій салі Муз. Товариства при вул. Шашкевича 5, о 7-ій годині вечером. — Програмка в ціні 50 с. служать за карту вступу на довільне місце. 1714 1—2

Туристично-краєзн. Товариство „Плай" улаштовує в найблишому часі серію викладів, в котрих приобіцяли свою участь проф. Раковський, Голубець, д-р Морачевський і ін.

На „Рідну Школу" зібрано на весіллю Вп. Миколи Благого з Вп. Іреною Лозинською в Лисівцях квоту 25·60 зол. — Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи".

Подяка.

Вп. д-рови Наглякови у Винниках за вилічення з тяжкої недуги при дуже совісних лікарських заходах, складаю отсею дорогою найщирішу подяку.

Параскевія Вахова.

Загальні Збори

Т-ва Акад. Хор „Бандурист" відбудуться в дні 18. ц. м. в салі Акад. Дому о год. 15.

Порядок дня:
1. Отворення Зборів і відчит. протоколу.
2. Звіт уступаючого виділу.
3. Звіт контрольної комісії і уділення абсолюторії.
4. Вибір нового виділу.
5. Евентуалії.

Львів, 10. березня 1927.

За Виділ: Пашковський Т., голова, — Кушнір Р., секретар.

За редакцію відповідає Василь Мудрий — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.